

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2005-2006

6 februari 2006

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**– van mevrouw Patricia Ceysens en de heren Dany Vandenbossche, Carl Decaluwe,
Bart Caron en Kris Van Dijck –**

betreffende de lancering van digitale televisie

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

– van de heer Jos Stassen –

betreffende de lancering van digitale televisie van de VRT

DISCUSSIONOTA

De openbare omroep in het digitale tijdperk

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

– van de heer Jurgen Verstrepen –

**betreffende het uitschrijven van een openbare aanbesteding voor het opstarten van
themakanalen op de televisie die de Vlaamse Regering gerealiseerd wil zien**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door mevrouw Patricia Ceysens**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Dany Vandenbossche.

Vaste leden:

de heren Erik Arckens, Johan Deckmyn, Werner Marginet,
mevrouw Marie-Rose Morel, de heer Jurgen Verstrepen;

de heren Carl Decaluwe, Stefaan De Clerck, Steven Vanackere,
Johan Verstreken;

de heer Jean-Marie Dedecker, mevrouw Margriet Hermans,
de heer Herman Schueremans;

de heren Bart Caron, Chokri Mahassine, Dany
Vandenbossche.

Plaatsvervangers:

mevrouw Marijke Dillen, de heren Pieter Huybrechts, Freddy
Van Gaever, Rob Verreycken, Frans Wymeersch;

de dames Vera Jans, Sabine Poleyn, Tinne Rombouts, de heer
Johan Sauwens;

mevrouw Patricia Ceysens, de heren Marnic De Meulemeester,
Sven Gatz;

mevrouw Michèle Hostekint, de heren Jan Roegiers, André
Van Nieuwkerke.

Toegevoegde leden:

de heer Jos Stassen;

de heer Kris Van Dijck.

Zie:

663 (2005-2006)

- Nr. 1: Voorstel van resolutie
- Nr. 2: Verslag over hoorzitting

377 (2004-2005)

- Nr. 1: Voorstel van resolutie
- Nr. 2: Verslag over hoorzitting

449 (2004-2005)

- Nr. 1: Discussienota
- Nr. 2: Verslag over hoorzitting

657 (2005-2006)

- Nr. 1: Voorstel van resolutie
- Nr. 2: Verslag over hoorzitting

701 (2005-2006)

- Nr. 1: Verslag over hoorzitting

INHOUD

Blz.

1. Toelichting door de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, bij de discussienota over de openbare omroep in het digitale tijdperk	4
– Situering van de discussienota.....	4
– Overzicht van de huidige situatie in Vlaanderen.....	4
– Plannen en visie van de VRT binnen de grenzen van het Vlaams regeerakkoord en de beheersovereenkomst	5
– Situering van de discussienota binnen de Europese wetgeving	5
– Beleidsvisie van de Vlaamse Regering op basis van een aantal principes.....	6
– Aanzet voor de discussie over de nieuwe beheersovereenkomst op basis van drie fundamentele vragen.....	6
2. Toelichting door de heer Jos Stassen bij zijn voorstel van resolutie betreffende de lancering van digitale televisie van de VRT	7
3. Algemene bespreking van het voorstel van resolutie van de heer Jos Stassen betreffende de lancering van digitale televisie van de VRT	7
4. Algemene bespreking van de discussienota ‘De openbare omroep in het digitale tijdperk’	8
– Standpunt van de heer Carl Decaluwe	8
– Standpunt van de heer Jurgen Verstrepen	10
– Standpunt van mevrouw Patricia Ceysens	11
– Standpunt van de heer Stefaan De Clerck.....	12
– Standpunt van de heer Kris Van Dijck.....	13
– Standpunt van mevrouw Margriet Hermans.....	13
– Reactie van verschillende commissieleden en discussie.....	13
– Antwoord van de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme	15
5. Voortzetting van de discussie na de hoorzitting van 12 januari 2006 (<i>Parl. St.</i> VI. Parl. 2005-06, nr. 663/1)	18
A. Indiening nieuw voorstel van resolutie van de heer Jurgen Verstrepen betreffende het uitschrijven van een openbare aanbesteding voor het opstarten van themakanalen op de televisie die de Vlaamse Regering gerealiseerd wil zien	18
– Toelichting van het voorstel van resolutie door de heer Jurgen Verstrepen.....	18
– Algemene bespreking van het voorstel van resolutie	18
B. Indiening nieuw voorstel van resolutie van mevrouw Patricia Ceysens en de heren Dany Vandenbossche, Carl Decaluwe, Bart Caron en Kris Van Dijck betreffende de lancering van digitale televisie	19
– Toelichting van het voorstel van resolutie door mevrouw Patricia Ceysens	19
– Algemene bespreking van het voorstel van resolutie	19
6. Stemming van de drie ingediende voorstellen van resolutie.....	22

DAMES EN HEREN,

De aanzet voor de bespreking van de problematiek van lancering van de digitale televisie, en de positie hierin van de VRT, werd aanvankelijk gegeven door het voorstel van resolutie van de heer Jos Stassen betreffende de lancering van digitale televisie van de VRT (*Parl. St. Vl. Parl. 2004-05, nr. 377/1*), en de discussienota ‘De openbare omroep in het digitale tijdperk’, ingediend door de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme (*Parl. St. Vl. Parl. 2004-05, nr. 449/1*).

Op 20 oktober 2005 werd de discussienota nr. 449 van minister Bourgeois in de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media toegelicht, samen met het voorstel van resolutie nr. 377 van de heer Jos Stassen.

Op 1 en 8 december 2005 werden beide initiatieven besproken, waarbij er werd besloten tot het organiseren van een hoorzitting met een aantal belangrijke marktspelers.

Deze hoorzitting werd in de commissie georganiseerd op 12 januari 2006 (*Parl. St. Vl. Parl. 2005-06, nr. 663/2*).

Op basis van de hoorzitting werden vervolgens nog twee nieuwe initiatieven ingediend.

Een eerste initiatief betreft het voorstel van resolutie van de heer Jurgen Verstrepen betreffende het uitschrijven van een openbare aanbesteding voor het opstarten van themakanalen op de televisie die de Vlaamse Regering gerealiseerd wil zien (*Parl. St. Vl. Parl. 2005-06, nr. 657/1*).

Een tweede initiatief betreft het voorstel van resolutie van mevrouw Patricia Ceysens en de heren Dany Vandenbossche, Carl Decaluwe, Bart Caron en Kris Van Dijk betreffende de lancering van digitale televisie (*Parl. St. Vl. Parl. 2005-06, nr. 663/1*).

Op 19 januari 2006 werd de bespreking verder gezet. Dit gebeurde niet enkel meer op basis van de twee oorspronkelijke initiatieven van de heer Stassen en minister Bourgeois, maar ook op basis van de hierboven vermelde twee nieuwe initiatieven, waarbij finaal het recentst ingediende voorstel van resolutie nr. 663 als basis werd genomen. De parlementaire behandeling van alle bovengenoemde stukken werd derhalve

samengebracht in één verslag betreffende het voorstel van resolutie nr. 663.

Volledigheidshalve wordt nog vermeld dat op 26 januari 2006 in de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media een hoorzitting werd georganiseerd met dr. Tomas Coppens betreffende zijn doctoraat ‘Een toekomst voor de omroep, een omroep voor de toekomst? De legitimiteit van de publieke omroepen in een convergerend Europa’, en de vertaling ervan naar de opdrachten die aan de VRT kunnen worden gegeven in het kader van een nieuwe beheersovereenkomst. Het verslag van deze hoorzitting werd opgenomen in *Parl. St. Vl. Parl. 2005-06, nr. 701/1*.

1. Toelichting door de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, bij de discussienota over de openbare omroep in het digitale tijdperk

– Situering van de discussienota

De minister verwijst naar de met redenen omklede motie die op 13 april 2005 door het Vlaams Parlement werd goedgekeurd, en waarin het aan de Vlaamse Regering vroeg “zo spoedig mogelijk een discussienota te bezorgen over de gevolgen van de verwachte digitale ‘roll out’ in het najaar van 2005 voor de lopende beheersovereenkomst met de VRT” (*Parl. St. Vl. Parl. 2004-05, nr. 251/1*). De huidige discussienota beantwoordt aan die motie maar gaat ook verder: de minister zet er zijn beleidsvisie in uiteen over de rol van de openbare omroep in het digitale tijdperk.

De technologische evoluties zijn voldoende bekend: de digitalisering en de convergentie in het medialandschap brengen zowel voor de eindgebruikers als voor de mediaspelers ingrijpende veranderingen met zich mee. Compressietechnieken laten toe de bandbreedte beter te gebruiken. De convergentie, het ineenvloeien van de sectoren telecommunicatie, media en informatietechnologie, is ook in Vlaanderen volop de praktijk geworden.

– Overzicht van de huidige situatie in Vlaanderen

De huidige situatie in Vlaanderen noemt de minister die van de remmende voorsprong, met een zeer hoge kwalitatieve verspreiding van de kabel en een zeer laag percentage kijkers dat op dit ogenblik digitaal

kijkt, via Canal+ of via de ether van de VRT die uitzendt in digitale vorm. Op een totaal van 2.520.000 Vlaamse gezinnen die in aanmerking komen voor tv zijn er nog altijd 50.000 zonder televisie. Er zijn dus 2.470.000 'tv-gezinnen'. Daarvan zijn er 60.000 antennegezinnen met analoge ontvangst, slechts 10.000 antennegezinnen met digitale ontvangst en 2,4 miljoen kabelgezinnen. 1,6 miljoen van die laatste kijken via Telenet, 800.000 via Interkabel. Via Canal+ analoge kijken 100.000 gezinnen, 50.000 via Canal+ digitaal. Er zijn ook 100.000 gezinnen met satelliet. Dat wil zeggen dat ongeveer 97 procent van de Vlaamse gezinnen via de kabel kijkt; dat is meer dan in Nederland en Luxemburg. Het aanbod via de kabel van 33 analoge kanalen in open net, dat in de nota van de minister is vermeld, is inmiddels niet meer actueel doordat Telenet intussen is overgestapt naar digitale tv. Wie nu niet digitaal wenst te kijken, heeft de 'cable tuner' nodig; wie digitaal kijkt, heeft een 'digibox'.

In zijn nota maakt de minister ook een vooruitblik op de lancering van digitale televisieplatforms in Vlaanderen: er werd aangekondigd dat Telenet op 3 september zou starten met digitale televisie in Vlaanderen. Dat is inmiddels gebeurd. Op de dag van het definitief vrijgeven van de nota zou Belgacom bekend maken welke plannen het had voor digitale televisie. Ondertussen is ook Belgacom gestart. De commissieleden kennen inmiddels het aanbod van deze operatoren.

- *Plannen en visie van de VRT binnen de grenzen van het Vlaams regeerakkoord en de beheersovereenkomst*

Wat betreft de plannen en visie van de VRT, herinnert minister Bourgeois eraan dat de VRT het VITA-concept hanteert. Dat staat voor: Verrijkte inhoud, Interactiviteit, Themakanalen en Archief ontsluiten. Op elk van deze terreinen wenst de VRT actief te zijn.

De juridische klijtlijnen zijn belangrijk. Er is met name het Vlaams regeerakkoord en de beheersovereenkomst. Het Vlaams regeerakkoord bepaalt dat een pluriform medialandschap in stand moet worden gehouden "met gewaarborgde toegang tot een divers en kwaliteitsvol aanbod, waarin technologische innovaties en nieuwe mediatoepassingen worden geïntegreerd zonder verhoging van de kostprijs van de basisdienstverlening voor de gebruiker". Het regeerakkoord voorziet in een aanpassing van de

beheersovereenkomst alvorens de VRT kan overgaan tot een ontubbing van zijn tv- of radionetten (zowel analoge als digitaal). De mediadecreten en de beheersovereenkomst bevestigen dat de VRT de technologische ontwikkelingen op de voet moet volgen.

Dat alles is gisteren ook aan bod gekomen naar aanleiding van een vraag van de heer Decaluwe tijdens de plenaire vergadering. De minister heeft daarop geantwoord dat de plannen naar zijn aanvoelen nu stroken met de beheersovereenkomst en het regeerakkoord. Hij heeft ook gezegd welke vier voorwaarden moeten vervuld zijn. Ten eerste moeten alle programma's kosteloos worden aangeboden; dat is het geval. Ten tweede moet ook alles wat te maken heeft met informatie en nieuws 'on demand' kosteloos zijn; dat is wat nu in de plannen van de VRT staat. Ten derde kan voor video on demand een meerprijs gevraagd worden maar die mag enkel de technische meerkost dekken. Ten vierde moet het aanbod van de VRT neutraal zijn ten aanzien van de diverse distributeurs. Dat is ook bevestigd door de VRT. Wat nu met Telenet is overeengekomen, kan morgen evenzeer met Belgacom of een andere distributeurs overeengekomen worden.

Wat de prijs betreft, zijn een aantal zaken nu nog onduidelijk. Telenet denkt aan een maandabonnement voor video on demand, met uitzondering voor het nieuws en informatie, dat gratis moet zijn. Het abonnementsbedrag zal beperkt zijn en het grootste deel daarvan zou naar Telenet gaan. Een ander bedrag zou verdeeld worden over de diverse omroepen, tenminste wanneer ze er allemaal in stappen. Wat de VRT betreft, kan het volgens de minister niet dat er per programma moet betaald worden als men kijkt naar programma's van de voorbije zeven dagen. Dat is ook de lijn die de VRT aanhoudt. Het is nog niet zeker of de commerciële omroepen ook in dat schema stappen. Als ze dat doen, kan een vaste prijs voor het terugkijken gedurende zeven dagen mogelijk worden, waarbij dan een verdeelsleutel overeengekomen wordt tussen de diverse omroepen a rato van de programma's die bij Telenet opgevraagd zijn. Dat is nu echter nog wat onduidelijk. Nu is men al gestart met het gratis nieuw- en informatieaanbod.

- *Situering van de discussienota binnen de Europese wetgeving*

De nota bevat een samenvatting van de juridische klijtlijnen op basis van de Europese wetgeving en rechtspraak, en de standpunten van de Europese

Commissie. Het Europese kader over de openbare omroep bepaalt dat de omschrijving van de openbare omroepopdracht toekomt aan de lidstaten. Deze omschrijving kan ruim zijn – lidstaten bepalen autonoom wat ze van een openbare omroep verwachten – maar moet duidelijk zijn. Europa eist steeds transparantie en een duidelijke omschrijving van de publieke taken en de commerciële activiteiten.

Het Europese financieringsbasisprincipe stelt dat de keuze voor een bepaalde financieringsregeling voor de openbare omroep het prerogatief uitmaakt van de lidstaten, waarbij er in principe geen bezwaar bestaat tegen een duale financiering, op voorwaarde dat deze financieringsregeling niet in strijd is met het EG-recht, meer bepaald de mededingingsregels betreffende overheidsbedrijven en inzake staatssteun.

– *Beleidsvisie van de Vlaamse Regering op basis van een aantal principes*

Een snelle aanpassing van de opdracht van de VRT onder de lopende beheersovereenkomst vanwege de verwachte uitrol van digitale televisie, kan volgens de regering enkel mits er zeer gegronde redenen zijn die mede de hoogdringendheid motiveren. Dat standpunt is meermaals aan bod gekomen in de commissie.

Over het VITA-concept stelt de minister dat in afwachting van bijkomende informatie over een digitaal thematisch aanbod van de VRT, deze werd verzocht om zich prioritair te concentreren op de andere mogelijkheden die digitale televisie biedt: verrijkte inhoud, interactiviteit en het digitaal archief ontsluiten.

De plannen van de VRT komen daaraan tegemoet. Ze zijn een stap in de richting van digitale televisie. Dat is nog maar een onderdeel van VIA. Er zal pas sprake zijn van VITA als er themakanalen zijn. Inzake verrijkte inhoud worden nog maar enkele schuchtere stappen gezet. In een aantal programma's is al sprake van interactiviteit. De mogelijkheid van video on demand bestaat al. Het betreft hier programma's van de voorbije zeven dagen waar de VRT rechten op heeft. Nieuwsprogramma's worden gratis ter beschikking gesteld. Andere programma's worden tegen betaling ter beschikking gesteld. Die mogelijkheid biedt de VRT nu al. Videotheken zullen in concurrentie treden met de omroepen.

De principes voor eventuele VRT-themakanalen zijn: niet ten koste van de bestaande netten, geen distributie-exclusiviteit en geen extra kosten voor de kijker.

– *Aanzet voor de discussie over de nieuwe beheersovereenkomst op basis van drie fundamentele vragen*

Er moet volgens de minister een antwoord worden gegeven op drie fundamentele vragen. Moet er iets gewijzigd worden aan de inhoudelijke opdracht van de VRT? Hoe moet het programma-aanbod van de VRT tot bij de burger worden gebracht? Op welke manier, met welke middelen kan de VRT haar opdracht financieren?

De minister is van oordeel dat de inhoudelijke taakomschrijving van de VRT, zoals omschreven in artikel 8 van de mediadecreten, niet gewijzigd dient te worden. De ruime opdracht moet bewaard blijven. In het Verenigd Koninkrijk ontwikkelt het BBC-model zich ook in deze richting: een omvattend aanbod aan informatie, cultuur, ontspanning, sport en educatie. In Nederland opteert men voor een ander model. Een succesrijke publieke omroep heeft weinig kansen als de opdracht beperkt wordt tot informatie, duiding en functionele ontspanning.

In de beheersovereenkomst moet men klaarheid scheppen over de prioritaire domeinen en activiteiten van de VRT. De eerste beheersovereenkomst legde de nadruk op de herstructurering. In de tweede lag de klemtoon op kijkbereik. De derde beheersovereenkomst zal de klemtoon nog meer op kwaliteit leggen. De heer Jos Stassen is het hier niet mee eens. In de tweede beheersovereenkomst werd volgens hem niet alleen de nadruk gelegd op kijkbereik. De tweede beheersovereenkomst voerde het aspect kwaliteit in.

De minister stelt dat de tweede beheersovereenkomst zowel de aspecten kwaliteit als kwantiteit omvat. De performantiemaatstaven voor kwaliteit zijn nogal sterk bepaald door kwantiteit. In de derde beheersovereenkomst moet men op zoek naar andere kwaliteitsmaatstaven. Uiteraard moet de openbare omroep er blijvend naar streven om een zo breed mogelijk publiek te bereiken.

Niet-lineair moet de klemtoon komen op interactieve diensten ter ondersteuning van de inhoud van de lineaire kanalen of ter ondersteuning van Digitaal Actieplan Vlaanderen.

Het programma-aanbod moet op zoveel mogelijk manieren tot de burger gebracht worden, maar steeds in het basispakket.

Op welke manier, met welke middelen kan de VRT haar opdracht financieren? Ook in de toekomst zal

een systeem van gemengde financiering verkozen worden. Zowel overheidsdotaties als inkomsten uit commerciële activiteiten zijn toegelaten. Er blijven wel beperkingen inzake sponsoring en reclame. VRT mag niet om het even welke commerciële activiteit uitvoeren. Het maatschappelijke doel moet duidelijker omschreven worden.

2. Toelichting door de heer Jos Stassen bij zijn voorstel van resolutie betreffende de lancering van digitale televisie van de VRT

De heer *Jos Stassen* wijst erop dat de Vlaamse Regering tussen 1995 en 1999 wou dat Vlaanderen zijn plaats vond op de informatiesnelweg. Tegelijk werd de VRT geherstructureerd. Het Vlaams Parlement ging na hoe Vlaanderen de maatschappelijke gevolgen van de opkomende informatietechnologie kon gebruiken. In die periode werd Telenet opgericht en het mini- en het maxi-decreet goedgekeurd.

Tussen 1999 en 2004 werd dit plan verder uitgebouwd. Anderzijds werden allerhande technologische evoluties voorbereid aan de hand van experimenten. De Vlaamse overheid investeerde in deze experimenten en onderzoeksprojecten.

Deze periode had de periode van de operationalisering moeten zijn. De spreker stelt echter vast dat de overheid niet langer stimuleert maar afremt.

3. Algemene bespreking van het voorstel van resolutie van de heer Jos Stassen betreffende de lancering van digitale televisie van de VRT

De heer *Geert Bourgeois*, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, geeft toe dat de VRT op dit ogenblik nog niet tegemoet komt aan de drie prioritaire vragen. Ook VIA is nog niet klaar. Dit is echter geen verwijt. De interactiviteit zal nu beperkt zijn tot drie programma's. Er wordt gewerkt aan een verrijkte inhoud. Een groot deel van het VRT-archief moet nog gedigitaliseerd worden.

De minister onderstreept dat hij prioriteiten heeft vooropgesteld, maar dat hij de themakanalen nooit heeft willen afremmen. Een en ander mag wel niet ten koste gaan van het generalistische karakter van de VRT.

De heer *Jos Stassen* stelt dat zijn voorstel van resolutie is ingediend vooraleer de discussienota van de

minister bij het parlement werd ingediend. Het voorstel van resolutie heeft als bedoeling dat de overheid opnieuw haar stuwende rol zou opnemen. Uit de nota blijkt dat de overheid nu juist beperkingen wenst op te leggen. De Vlaamse overheid wordt ertoe opgeroepen om zo spoedig moeilijk themakanalen te lanceren op basis van projectvoorstellen. Indien nodig kan de beheersovereenkomst worden aangepast. De regelgeving mag de digitale evoluties niet vertragen, maar moet integendeel een stuwende rol spelen.

De heer *Jurgen Verstrepen* wijst erop dat ook hij een voorstel van resolutie had ingediend over de uitspraken van minister Bourgeois over de VRT en de gevolgen die hieraan dienen gegeven te worden (*Parl. St. VI. Parl. 2004-05, nr. 454/1*). Dit voorstel van resolutie werd op 7 juli 2005 door de plenaire vergadering verworpen.

In dit voorstel van resolutie betreurt hij dat alles naar de nieuwe beheersovereenkomst wordt vooruitgeschoven. De VRT beroept zich al te vaak op de geldende beheersovereenkomst om niets te veranderen. Er zijn twee snelheden: de snelheid van de politiek en die van de media.

Het zou beter zijn om de bestaande beheersovereenkomst open te breken. Er moet nagedacht worden over de termijn van de beheersovereenkomst. Vijf of zes jaar is zeer lang, gelet op de digitale evoluties. De mogelijkheden om in te breken in de beheersovereenkomst zijn beperkt. Dit zorgt voor heel wat frustratie, want de nieuwe beheersovereenkomst afwachten duurt te lang.

De heer Verstrepen was verheugd met de duidelijke stellingname van de minister in een interview dat hij enige tijd geleden heeft gegeven. Nu is het echter hoog tijd voor daden.

De *minister* meent dat de heer Verstrepen voorbijgaat aan de realiteit. Het digitaal tijdperk wordt reeds vele jaren voorbereid door de VRT en de operatoren. Het kon niet vroeger. Het gaat om technologische investeringen die zeer veel voorbereiding vergen. De combinatie van enerzijds de uitrol die nu pas gerealiseerd is door Telenet, dat een schitterend platform heeft uitgewerkt, en anderzijds datgene wat de VRT nu doet, is een enorme stap vooruit, die ons vooraan in Europa zal positioneren.

De minister wijst erop dat het echt niet sneller kan. De distributeurs zijn eigenlijk blij dat hun campagnes er niet toe hebben geleid dat ze tegelijk honderdduizenden nieuwe abonnees hebben gekregen. Ze bevinden zich immers nog in het stadium van het

proefdraaien. Pas op het allerlaatste moment zal duidelijk worden of de interactiviteit zal kunnen worden gerealiseerd. In dit verband dient er immers onder meer rekening mee te worden gehouden dat Telenet 40.000 abonnees heeft. Het is nog niet duidelijk of het systeem dat aankan.

De minister herhaalt dat hij aan de VRT heeft gevraagd om een voorstel uit te werken rond themakanalen. Deze kunnen er slechts komen als de beheersovereenkomst wordt aangepast. Bovendien moeten een aantal voorwaarden worden vervuld. Dit zijn echter geen beperkingen. Een en ander mag niet ten koste gaan van het generalistische aspect van de openbare omroep, of van cultuur op beide netten.

De heer *Jos Stassen* is het ermee eens dat een digitale uitrol en themakanalen enkel mogelijk zijn als voldaan wordt aan een aantal voorwaarden. Het generalistische karakter van de VRT mag inderdaad niet verloren gaan. Hij stelt echter vast dat de overheid niet langer een stuwende rol vervult. Er worden integendeel beperkingen opgelegd.

De *minister* vindt het vreemd dat de heer Stassen niet kan aangeven welke beperkingen hij vaststelt. Dit is niet ernstig. Er worden immers geen beperkingen opgelegd. De minister stimuleert juist de VRT. Hij heeft aan de VRT gevraagd om eerst te werken aan VIA.

De minister herhaalt dat er nog niet kan worden begonnen met de verrijkte inhoud. Er wordt een proefproject opgestart voor digitale programmering. Er moest onderhandeld worden met Telenet over het digitaal aanbod 'on demand'. Ook met Belgacom zal er onderhandeld moeten worden. Het eerste aanbod over informatie zal gratis zijn. Voor de andere programma's van de voorbije zeven dagen wordt gewerkt aan een formule die overeenstemt met wat verwacht kan worden van een openbare omroep. Video on demand zal voor het overige niet gratis zijn.

Het VRT-archief is nog niet helemaal gedigitaliseerd. Het betreft immers een enorm zware karwei die veel tijd en investeringen zal vergen. Er moet nog gezocht worden naar de beste formule om dit te operationaliseren. De minister is voorstander van een PPS-formule, maar er dient rekening te worden gehouden met het probleem van de rechten: soms moet er vele jaren teruggedaan worden om te weten wie op welke rechten aanspraak kan maken.

De minister wijst er voorts op dat hij in het voorjaar aan de VRT heeft gevraagd om voorstellen uit te wer-

ken voor de themakanalen. Het blijft een publieke omroep. Het wordt geen betaaltelevisie. Een cultuurnet is mogelijk, maar mag niet ten koste gaan van het generalistische karakter van de VRT. Binnen de VRT zijn er voorstanders van de twee strekkingen: een generalistische cultuurzender of een nichezender gericht op een gespecialiseerd publiek. De minister onderstreept dat er niet minder, maar precies meer cultuur moet mogelijk zijn op de beide netten. Dit kan niet beschouwd worden als een beperking.

De kosten voor de themakanalen moeten duidelijk zijn. In het licht van de beheersovereenkomst kan worden nagegaan of, en eventueel hoeveel bijkomende middelen er moeten worden uitgetrokken voor de themakanalen. Aan de VRT werd gevraagd om een voorstel te doen omtrent het profiel dat de omroep wenst te bereiken met de themakanalen, over de meerwaarde die erdoor kan worden gerealiseerd, over de programmering en de financiering. De VRT is ver gevorderd met de formulering van dit voorstel.

Met een afremming heeft dit niets te maken. De VRT wordt juist gestimuleerd. De digitale uitrol die nu plaatsvindt zal de digitalisering van de media in Vlaanderen in belangrijke mate stimuleren.

4. Algemene bespreking van de discussienota 'De openbare omroep in het digitale tijdperk'

– Standpunt van de heer Carl Decaluwe

De heer *Carl Decaluwe* feliciteert de minister met zijn nota die erg duidelijk en volledig is.

CD&V kan in grote lijnen akkoord gaan met de inhoud van de nota. De eerste 16 bladzijden bevatten een beschrijving en analyse. Het cruciale punt is het prijskaartje, en niet alleen bij de opstart. Hij leest dat de VRT snel wil starten en dat wil doen met eigen middelen. Er is gepland om tegen de zomer van 2006 te beginnen met een aantal digitale kanalen. De nieuwe beheersovereenkomst gaat in vanaf 1 januari 2007. Als er wordt gestart terwijl de huidige beheersovereenkomst nog loopt, dan moet die echter worden aangepast, niet zozeer om inhoudelijke maar wel vooral om financiële redenen. Dat wordt in zoveel woorden ook gesteld in de bijlage van de VRT die opgenomen is in de nota.

Spreker is niet van plan om inzake de financiële performantiemaatstaven zomaar een aanpassing van de beheersovereenkomst door te voeren. Dit kan enkel op basis van een duidelijk businessplan. Er circule-

ren in de media reeds cijfers tot 300 miljoen euro op jaarbasis. De vraag is of dit haalbaar is. Ondanks de financiële marge die er in de meerjarenbegroting is, moet een en ander aan een duidelijk businessplan worden gekoppeld. Bovendien zit de VRT in de ESR-norm geconsolideerd, waardoor de financiële planning niet zomaar kan worden gewijzigd. Daarom worden de toekomstplannen best gekoppeld aan de nieuwe beheersovereenkomst.

Op bladzijde 24 van de discussienota stelt de minister dat de start van digitale tv niet ten koste mag gaan van de bestaande netten, dat er inzake de distributie geen exclusiviteit wordt ingevoerd en dat dit niet tot een meerkost voor de kijker mag leiden. Die basisprincipes worden volop ondersteund.

Op bladzijde 25 staat dat de VRT programma's on demand kan aanbieden "tegen kleine meerkost om de technische kost te dekken (...) nadat zij eerst lineair en kosteloos zijn verspreid". De vraag is op welke wijze deze prijszetting kan worden gecontroleerd. Dat men moet betalen voor programma's die men opnieuw wil bekijken, is normaal. Er is echter een probleem met de transparantie. Noch de minister, noch de raad van bestuur, noch de commissie weten precies hoe de prijszetting gebeurt. De onderhandelingen mogen niet in besloten kring worden gevoerd. De raad van bestuur moet daarover worden geïnformeerd en daar ook mee over kunnen debatteren. Een gelijkaardig probleem rijst met Belgacom inzake de uitzendrechten voor voetbalwedstrijden. Ook daar is transparantie nodig.

Spreker weet dat voor de minister de start van digitale tv niet ten koste mag gaan van de bestaande netten. Op bladzijde 25 staat dat de inhoudelijke opdracht van de openbare omroep vereist dat de VRT op het vlak van informatie, cultuur, educatie, sport en ontspanning actief moet zijn. Dat impliceert dat in de nieuwe beheersovereenkomst die noties moeten worden gedefinieerd, en dat eventuele themakanalen zich dus niet enkel tot sport beperken. Zij moeten inzake inhoud en diepgang een specifieke opdracht krijgen. In het kader van de universele dienstverlening moet de VRT voor de heer Decaluwe trouwens ook een rol spelen om de digitale kloof te dichten.

Spreker gaat volledig akkoord met wat op bladzijde 27 staat: er is geen ruimte "tot het verzorgen van programma's en inhoudsdiensten buiten de openbare omroepopdracht", zoals de ontwikkeling van commerciële themakanalen. Dat is cruciaal. Bij een recent

bezoek aan de BBC bleek dat de Britse openbare omroep dochtervennootschappen heeft opgericht om snel te kunnen inspelen op nieuwe behoeften. Misschien moet ook de VRT, in overleg met de bestuurders en met het oog op de transparantie, eens nadenken over nieuwe structuren, zoals dochtermaatschappijen of een apart zenderpark.

De heer Decaluwe vindt het heel positief dat in de bijlage de VRT-correspondentie met het kabinet werd opgenomen over het al dan niet opstarten van digitale televisie en de drie themakanalen met één audiokanaal. Die correspondentie bevat echter heel wat tegenstrijdigheden. Op bladzijde 45 staat dat de overige activiteiten die de VRT nog wenst te ontplooiën tijdens de looptijd van de huidige beheersovereenkomst, om een antwoord te kunnen bieden op een gewijzigde mediacontext, perfect passen in de huidige beheersovereenkomst en tot de operationele autonomie van de VRT behoren. Deze paragraaf is in strijd met het regeerakkoord en met de beslissing die de Vlaamse Regering een tiental dagen geleden heeft genomen. Wat begrijpt de VRT onder die activiteiten en wat valt er onder die operationele autonomie? Dit onderwerp moet door de raad van bestuur en door de politiek naar voren worden gebracht.

Op bladzijde 46 leest de heer Decaluwe dat de VRT zelf zegt niet te streven naar inkomsten uit sms-diensten. Er zijn vroeger al meerdere parlementaire vragen gesteld over de opbrengsten van die sms-diensten. Daar kwam echter geen antwoord op. Vanuit een sociale reflex is hier meer transparantie nodig. Het kan immers niet de bedoeling zijn dat de VRT daar zwaar aan verdient, ten koste van de consument. Bij VT4 worden bijvoorbeeld appartementen weggegeven, maar eigenlijk gebeurt dat met de winst van de sms'jes en de telefoontjes.

Op bladzijde 47 leest de spreker een aantal elementen die te maken hebben met de aanpassing van de beheersovereenkomst. Die lijken gedeeltelijk in tegenspraak met het regeerakkoord.

Op bladzijde 50 staat dat een pleidooi wordt gehouden waarbij de opdracht wordt toegewezen aan de VRT om zelf een distributie-infrastructuur uit te bouwen en in te huren voor de distributie van zijn aanbod naar de verschillende contexten. Die opdracht zou deel uitmaken van de openbare omroep. Tussen de regels door wordt ook gepleit voor een apart zenderpark. Nochtans staat in de beleidsbrief als doel om de VRT op satelliet te brengen, zoals dat ook

gebeurt met de commerciële zenders. De vraag is dan natuurlijk hoe dit alles zich verhoudt tot de andere Vlaamse initiatieven. Misschien kan een samenwerking tussen alle zenders worden overwogen.

Als de VRT een beroep doet op de telecomoperatoren voor de transmissie van zijn aanbod, dan moet de VRT ook aanvaarden dat de telecomoperatoren mede-exploitant worden van dit aanbod dat zij als een soort service aan hun klanten aanbieden. Dat is geen probleem, maar dan enkel mits transparantie en rekening houdend met de echte technische kosten.

Alle programma's, zelf gemaakt, aangekocht of verworven via productiehuisen, moeten voor de heer Decaluwe gratis zijn als ze voor de eerste keer in beeld komen op de openbare omroep. Het is ondenkbaar dat bepaalde sportprogramma's worden aangekocht om ze vervolgens in een themakanaal achter een decoder te plaatsen. Het kijk- en luistergeld is niet afgeschaft om dit op een verkapte manier in te voeren.

Een ander belangrijk element is de digitalisering van het archief. Dat zal veel geld kosten. Er wordt wel eens gezegd dat het archief van de VRT tot het cultureel erfgoed van Vlaanderen behoort. De digitalisering sluit voor de heer Decaluwe geen PPS-constructie uit. Het kan immers best dat bepaalde privé-investeerders interesse hebben om dit archief op een of andere manier toegankelijk te maken of zelfs voor een breed publiek te commercialiseren. Indien de prijszetting transparant blijft, moeten dergelijke constructies mogelijk zijn.

De vraag of de themakanalen van de interactieve digitale televisie mogelijkheden bieden om in samenwerking met de openbare omroep de openbare dienstverlening verder uit te bouwen, vormt een element van deze discussie. Dit element moet in de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media ook aan bod komen. In de Commissie Digitaal Vlaanderen is hierover alvast een en ander gezegd. De betrokken actoren moeten samen nagaan of ze bepaalde elementen in de praktijk kunnen brengen. Het dichten van de digitale kloof moet alleszins een belangrijk beleidsaccent vormen. Momenteel beschikt 98 percent van de mensen over een kabel- of telefoonaansluiting. Slechts 60 percent van de mensen beschikt over een pc en een snelle internetverbinding.

De heer Decaluwe nam recent deel aan een informatieronde over informatieve en interactieve digitale

televisie. De rol van de openbare omroep is tijdens deze informatiemomenten ook aan bod gekomen. De demo's van Belgacom en van Telenet zijn voortreffelijk. Zodra het prijskaartje ter sprake komt, heeft de bevolking evenwel de neiging om zeer voorzichtig te worden. Een gewoon abonnement levert al een dertigtal kanalen op. Het zal moeilijk worden om in een enkele beweging tot een marktpenetratie van honderdduizenden mensen te komen. De voetballiefhebbers en de echte film liefhebbers vormen uitzonderingen.

De heer Decaluwe vindt het evident dat de VRT bij de prijszetting wordt betrokken. Hierover moet echter, minstens op het niveau van de raad van bestuur, kunnen worden gepraat. Spreker herinnert zich de discussie over de invoering van de cable tuner. Er is toen een storm van protest opgestoken. Omwille van technische redenen heeft Telenet toen de acht minst bekeken zenders van de kabel gehaald. Veel mensen hebben de politici hiervoor ten onrechte verantwoordelijk gesteld. Binnenkort zullen de mensen een forfaitaire prijs moeten betalen om naar bepaalde programma's te kunnen kijken. Aangezien de politici nu niet weten hoe de prijszetting op een transparante manier zal gebeuren, moeten zij, als aandeelhouder van de openbare omroep, kunnen bepalen hoe zij hiermee zullen omgaan.

De heer Decaluwe vindt de discussienota inhoudelijk zeer goed. Hij ontving ook de visienota van de gedelegeerd bestuurder van de VRT. Een financieel overzicht ontbreekt evenwel. Nochtans is dit nodig om niet in een avontuur te stappen. Er is een businessplan nodig ter bescherming van de kijker en belastingbetaler.

– *Standpunt van de heer Jurgen Verstrepen*

De heer *Jurgen Verstrepen* wijst erop dat hij het grootste deel van zijn kritiek op het beleid inzake de digitale televisie reeds tijdens de bespreking van de beleidsbrief heeft geformuleerd. In tegenstelling tot de heer Decaluwe blijft hij ook nu op zijn honger zitten. De discussienota telt 28 pagina's, met slechts vijf over het eigenlijke beleid. De rest is vooral documentatie. De discussienota betreft echter slechts een onderdeel van het hele mediabeleid.

Wat de ontwikkeling van de digitale markt betreft, hecht de minister blijkbaar veel aandacht aan de VRT. Spreker vindt echter dat de rol van de VRT in de discussie over de digitale revolutie wordt overge-

waardeerd. Spreker mist ook een logisch verhaal. Voor er over digitale toepassingen en applicaties wordt gepraat, moet eerst worden gekeken wat het kader, de opdracht en het zwaartepunt van de openbare omroep is. Dan kunnen de verwachtingen worden bepaald. Pas daarna kan worden onderzocht hoe en op welke manier de distributie kan verlopen. Digitale televisie vormt immers maar één onderdeel. Het is slechts één drager. Daarnaast zijn er 101 mogelijkheden.

De heer Verstrepen legt het accent bij het afbakenen van de opdracht van de openbare omroep, en dat is informatie, nieuws, cultuur en wat amusement. De discussienota gaat wat dit betreft veel te ruim met bijvoorbeeld de definitie van 'een zo breed mogelijk publiek'. Dat geeft verschillende interpretaties. In kijkcijfertermen kan de zin er nog steeds op slaan dat de openbare omroep een bepaald aantal kijkers moet bereiken, maar 'breed' kan ook slaan op de doelgroepenbepaling. Het begrip is te ruim, vandaar de discussies van de afgelopen maanden. Van zodra de mix is bepaald die de openbare omroep mag opbouwen, kunnen ook de technische toepassingen voor die mix worden vastgelegd, zoals digitale radio, internet, 'cross media' en dergelijke, samen met de gepaste financiering. De discussienota spreekt echter over de distributie en het tarief, terwijl nog niet geweten is welk product zal worden gemaakt. De beheersovereenkomst is in dit kader pas de laatste stap, als afsluitend contract tussen de overheid en de openbare omroep.

De digitalisering is volgens de spreker niet alleen de taak van de openbare omroep. Het is niet alleen aan de VRT om de digitale kloof te dichten. Er zijn meer inspanningen nodig in de hele markt. De privé-sector neemt reeds veel initiatieven, maar kan in tegenstelling tot de VRT niet rekenen op overheidsgeld. De heer Mary bespeelt echter zelf deze markt, en ondernam volgens de heer Verstrepen reeds een rondrit in Vlaanderen met zijn project 'digitale openbare omroep' en de mogelijke toepassingen ervan. In feite betreft het een verkapte vorm van 'fundraising', terwijl zijn plan B reeds klaarligt. De openbare omroep kan immers financiële allianties aangaan met telecom- en IT-bedrijven, en allianties inzake hard- of softwaretoepassingen met bedrijven zoals Oracle. Hierbij worden de minister en de commissie gemakkelijk buiten spel gezet.

Een ander probleem dat de heer Verstrepen aanbrengt, is dat de VRT veel te creatief omgaat met het

invullen van de nevenactiviteiten. Op pagina 27 leest de spreker "[...] hebben als doel de programma's en diensten binnen de publieke opdracht te ondersteunen". Dit wordt veel te ruim ingevuld. Het VCM staat blijkbaar machteloos, want de VRT heeft veel middelen geïnvesteerd in het juridisch toetsen van de grenzen en de lacunes in de beheersovereenkomst en in de decreten.

De heer Verstrepen benadrukt dat de eindgebruiker of de consument – de kijker of de multimediagebruiker – geen twee keer moet betalen. Het aanbod van de openbare omroep, dat gratis toegankelijk moet zijn voor een zo breed mogelijk publiek, mag echter de initiatieven van de privé-sector op dezelfde markt niet onmogelijk maken. Spreker verwijst naar de discussie over het nieuwsaanbod op internet, waarbij allerlei betaalmodellen werden ontwikkeld, omdat iedereen vond dat het aanbod niet gratis kon blijven. Toen ongeveer een consensus ontstond over abonnementsformules, waarmee bijvoorbeeld betaald zou worden voor het raadplegen van de informatie op informatiesites, stelde de VRT zijn gratis vrtnieuws net voor, waardoor de betaalmodellen in de prullenmand mochten. De privé-initiatieven zouden immers nooit op kunnen tegen het initiatief van de openbare omroep die het gratis kon aanbieden.

De heer Verstrepen pleit in heel het medialandschap, zowel voor analoge als voor digitale, interactieve en cross-mediatoepassingen, voor een charter tussen de openbare omroep en de privé-ondernemingen. Dan pas zal er rust komen en zal een Pax Media misschien geen ijdele hoop meer zijn.

– Standpunt van mevrouw Patricia Ceysens

Mevrouw Patricia Ceysens dankt de minister voor de uitgebreide discussienota die een uitstekende basis is om het debat te voeren. Ze merkt op dat de minister verder bouwt op de visie van de VRT, met het VITA-concept, dat goed in elkaar steekt. Of dit de visie van het beleid moet zijn over hoe wordt omgegaan met de digitale roll out in de media, is een heel andere kwestie.

Een visie op de digitale roll out in de media betreft volgens mevrouw Ceysens niet alleen de visie van de VRT, maar ook van andere spelers als bijvoorbeeld Belgacom en Telenet, de consument, de grote productiehuisen etc. De posities zijn nog afgebakend, en het is niet uit te sluiten dat bepaalde spelers nog niet gekende ambities koesteren.

Dat hoger plan wordt in de inleiding wel even aangeraakt, maar het zit niet in de nota. De machtsverhoudingen zullen waarschijnlijk veranderen. Nu zijn de omroepen vrij machtig, maar er zijn andere meer machtige spelers op komst. Ze zijn zich daar ook van bewust. De discussie moet dus niet tot de VRT worden beperkt, maar worden uitgebreid tot de rol van de VRT naast die van andere spelers.

Mevrouw Ceysens merkt op dat de minister in het VITA-concept een soort gradatie wenst aan te brengen, terwijl de VRT die vier pijlers evenwaardig naast elkaar wil plaatsen. Spreker deelt de wens van de minister dat er eerst begonnen wordt met VIA, Verrijkte inhoud, Interactiviteit en de ontsluiting van het digitale Archief, en dat de themakanalen pas later komen. Dat wordt echter tegengesproken op pagina 23 waar de minister zegt dat hij de VRT heeft uitgenodigd om in eerste instantie een uitgewerkt dossier te brengen over de oprichting van een digitaal cultuurkanaal.

Spreker meent dat zelfs binnen VIA nog een onderscheid moet worden gemaakt tussen enerzijds verrijkte inhoud en interactiviteit, en anderzijds het archief. Er bestaat niet veel discussie over het feit dat de eerste twee kunnen en moeten gebeuren. Toch moeten de technologische mogelijkheden en de expertise die is opgebouwd met belastinggeld, worden bewaakt. Er loopt trouwens een experiment met het IBBT, het Interdisciplinair instituut voor Breedbandtechnologie.

De digitalisering en ontsluiting van het VRT-archief gebeurt best via een PPS-formule, met respect voor nieuw ondernemerschap in een aantal creatieve sectoren, en rekening houdend met de auteursrechten waarover de discussienota niet echt veel zegt. Voor mensen die allang overleden zijn, zal bijvoorbeeld de toestemming van de nazaten nodig zijn. Dat kan een hele zoektocht worden. De vrees bestaat dat er claims zullen komen die niet meer te overzien zullen zijn.

Het moeilijkste punt in het politieke debat is volgens mevrouw Ceysens zeker dat van de themakanalen. Betreft het echt acht themakanalen? Wat is de kostprijs? Iedereen is het erover eens dat dit niet ten koste mag gaan van de bestaande netten, en dat er geen exclusiviteit mag zijn, maar spreker heeft het moeilijker met de stelling dat dit geen meerkost mag meebrengen voor de kijker. Dit kan langs twee kanten worden bekeken. Het is enerzijds evident dat wat met gemeenschapsgeld is aangemaakt, niet nog eens

wordt verrekend in de kostprijs voor de kijker. Anderzijds is het een feit dat alles gratis maken een enorme hypotheek op de markt van digitale themakanalen legt. Nieuwe spelers moeten immers de nodige ruimte krijgen. De digitale roll out zal immers op termijn een meerwaarde opleveren omdat deze ontwikkeling tot het ontstaan van nieuwe marktspelers zal leiden. Dat zal creatief talent en ondernemersschap ontwikkelen. Dat wordt met het principe 'geen meerkost voor de kijker' gehypothekeerd.

Op de bedenking van de heren *Decaluwe* en *Vandenbossche* dat alle producten die gratis zijn vertoond, en nadien via een themakanaal een tweede of derde keer worden getoond, die tweede of derde keer mogelijk tegen betaling kunnen worden aangeboden, antwoordt mevrouw *Ceysens* dat dat zo niet in de discussienota staat. Dat hoort volgens haar thuis onder de eerste twee principes, over interactiviteit en programma's on demand. Themakanalen zijn geen vehikels voor verrijkte inhoud, interactiviteit en het aanbieden van programma's on demand. Volgens haar moeten themakanalen nieuwe programma's brengen. Over dat derde principe moet de discussie echter nog worden uitgeklaard.

– *Standpunt van de heer Stefaan De Clerck*

De heer *Stefaan Clerck* bekijkt de drie principes vanuit de klassieke opdracht van de VRT. Het is juist dat er andere marktspelers opduiken en dat de distributeurs nieuwe taken op zich nemen en zich steeds meer met het aanbod bezighouden. Dit impliceert echter niet noodzakelijk dat de VRT zich met de distributie moet bezighouden. De eerste taak van de VRT is het leveren van 'content', maar dat belet niet dat hij moet mee evolueren met de markt. De VRT heeft met het Digitale Platform op een fantastische wijze meegewerkt aan de toekomstige ontwikkelingen. Veel bedrijven zijn daar nu mee bezig. De VRT moet zich echter hoofdzakelijk met zijn hoofdopdracht bezighouden.

De vraag van de minister naar een debat over de verrijkte inhoud is terecht. Via de digibox kan men de cultuurzender Mezzo ontvangen, die fantastische muziekconcerten uitzendt. Dat is volgens de heer *De Clerck* écht verrijkte inhoud. Hij is bereid om in het parlement de discussie aan te gaan over wat verrijkte inhoud is, vooraleer de VRT nieuwe kanalen creëert.

Digitalisering schept mogelijkheden voor interactiviteit. Interactiviteit kan voor plat-commerciële

doeleinden worden gebruikt, maar ook voor andere, erg interessante doeleinden. Bij de commerciële en andere diensten zal dit hoofdzakelijk in functie van commerciële toepassingen gebeuren. Bij de openbare omroep primeert de inhoudelijke invulling. Het is belangrijk te weten hoe die interactiviteit wordt scherpgesteld en geëxploiteerd. Het is aan de VRT om hierover een eerste bod te doen.

Ook de digitalisering en ontsluiting van het VRT-archief is voor de heer De Clerck een cruciaal onderwerp. Hij sluit zich aan bij het PPS-standpunt, en verwijst naar investeringsmogelijkheden via de culturele GIMV, de PMV en het project culturele industrie van minister Anciaux. Deze investeringen zullen op korte termijn niet rendabel zijn, maar kunnen veel mogelijkheden openen voor creatief gebruik.

De heer De Clerck waarschuwt echter voor overdreven optimisme. De technologische revolutie die zich nu afspeelt, zal de wereld niet onmiddellijk veranderen. Los van de puur commerciële redenering moet de openbare omroep in eerste instantie zijn hoofdprijs volgen. De vraag is wat in dit kader een verrijkte inhoud is en hoe met de interactiviteit en de ontsluiting moet worden omgegaan. Die vraag moet worden voorgelegd aan de mediaspecialisten.

– *Standpunt van de heer Kris Van Dijk*

De heer *Kris Van Dijk* wijst erop dat de huidige discussie nog te veel gekoppeld is aan het maken of laten maken van programma's en met het kaderen van die programma's in een zendschema dat vervolgens aan zoveel mogelijk kijkers of luisteraars wordt aangeboden. In een digitale wereld is dit nauwelijks nog aan de orde. Het zal niet langer belangrijk zijn om bepaalde programma's binnen bepaalde uurbestekken aan te bieden. De kijker of de luisteraar zal zijn eigen keuze uit de toevloed aan informatie kunnen maken. Dit zal ongetwijfeld gevolgen hebben voor het bijsturen van de opdracht van de openbare omroep. Daarbij moet de nadruk blijven liggen op het aanbieden van kwaliteit.

De decreetgever mag zich echter niet enkel richten tot de VRT. Hij moet het totale medialandschap in Vlaanderen in ogenschouw nemen. De andere actoren hebben ook hun belang. De VRT heeft al om 200 tot 300 miljoen euro gevraagd om zich op de digitalisering voor te bereiden. Dat is haast een verdubbeling van het huidige budget. Spreker vraagt zich af hoe de andere actoren hiermee zullen omgaan.

De discussie over de gescheiden en de gemengde financiering is voor de heer Van Dijk een én-én-in plaats van een of-of-verhaal. De kijkers en luisteraars in Vlaanderen moeten er in elk geval beter van worden. Het commercieel circuit levert in Vlaanderen goed werk, zeker in vergelijking met het buitenland. Als de openbare omroep een te grote voorsprong krijgt, zal de commerciële sector de handdoek echter in de ring gooien. Daarom is een goed evenwicht nodig. Alle actoren moeten kansen krijgen.

– *Standpunt van mevrouw Margriet Hermans*

Mevrouw *Margriet Hermans* is blij dat de discussienota specifiek melding maakt van het evenwicht tussen de commerciële omroep en de VRT. De commerciële sector staat momenteel sterk onder druk omdat de reclameblokken niet lang meer zullen bestaan. In het digitale tijdperk zal iedereen ze kunnen wegzappen. Om die reden heeft de Europese Commissie trouwens besloten 'product placement' toe te laten.

De commerciële actoren zullen volgens mevrouw Hermans op hun beurt ook voor een verrijkte inhoud zorgen. In de VS is dit nu al het geval. Het aanbod van bepaalde omroepen is veel gespecifieerder dan dat van eender welke openbare omroep. Een evenwicht tussen openbare en commerciële initiatieven is dus belangrijk voor het handhaven van een gedifferentieerd aanbod om zoveel mogelijk mensen te kunnen bereiken.

Mevrouw Hermans meent verder dat er te weinig aandacht wordt besteed aan de toekomst van de radio. Er wordt wel digitaal uitgezonden, maar het zendpark is nog niet helemaal aangepast. Bovendien beschikken de meeste mensen nog niet over een digitale ontvanger. Ook hier zullen themakanalen een rol spelen. Spreker denkt dan vooral aan programma's of kanalen met aandacht voor de eigen identiteit en Vlaamse muziek. Op het vlak van zulke typische Vlaamse opdrachten kan een buitenlandse concurrent bijna geen rol spelen.

– *Reactie van verschillende commissieleden en discussie*

De heer *Jurgen Verstrepen* benadrukt dat eerst moet worden afgelijnd wat een openbare omroep mag brengen. Pas nadien kan de interactiviteit worden besproken. In discussies hoort hij vaak dat bepaalde onderwerpen zoals geschiedenis- en informatiekana-

len moeten worden toegewezen aan de VRT, terwijl die in het buitenland worden uitgezonden door commerciële initiatieven.

Bij het samenstellen van de verrijkte inhoud van de VRT blijkt stilaan dat de VRT quasi alles kan doen. De vraag is dan welke privé-initiatieven daar nog tegenover kunnen staan. Spreker verwijst naar de toepassing van interactiviteit en de prijszetting, met onder meer 'sms news alerts' tussen de kranten, de internetsite en de VRT en wat daarvoor wordt aangerekend. Er kondigt zich een mooie toepassing aan in het draadloze televisiële landschap, waarbij men kan kijken naar een nieuwsfragment van 5 of 10 minuten. Is dat een taak voor de overheid? Wanneer de VRT 10 minuten nieuws levert via Proximus en VTM levert 10 minuten nieuws via Proximus, dan is dat evident met verschillende doelstellingen. De VRT mag niet commercialiseren en moet er dus niets aan overhouden. VTM biedt hetzelfde product aan met het oog op rendabiliteit. Dat zijn dus twee verschillende verhalen met identiek hetzelfde product. De discussie over de verrijkte inhoud heeft dus wel degelijk belang.

De heer *Stefaan De Clerck* meent dat verrijkte inhoud betekent dat bepaalde producten op meerdere manieren kunnen worden gebruikt in de programmering.

De heer *Jurgen Verstrepen* benadrukt dat een aantal lijnen moeten worden uitgezet met het oog op een duidelijke taakbepaling. De vraag is hoe bijvoorbeeld cultuur, nieuws en informatie in dit kader binnen de kerntaken van de openbare omroep moeten worden ingevuld.

De heer *Carl Decaluwe* meent dat de 'corebusiness' en de opdracht in grote lijnen onveranderd kunnen blijven. Er zijn echter enkele bijstellingen nodig. De aandacht voor de sport is bijvoorbeeld wat te eng. De VRT beperkt zich te veel tot voetbal en wielrennen, en heeft te weinig aandacht voor de zalsporten.

Daarnaast moet de verrijkte inhoud op de themakanalen worden verfijnd, zonder de positie van de algemene kanalen te ondermijnen. Het is volgens de heer Decaluwe echter niet de taak van deze commissie om te beslissen wat wel en niet mag. Dit past binnen de corebusiness van de VRT. De VRT moet zelf haar verantwoordelijkheid opnemen. Daarbij moet de nodige aandacht worden gegeven aan het dichten van de digitale kloof. Het aanbod mag niet gewoon uit weer eens hetzelfde bestaan, of niet worden toegespitst op het genereren van sms'jes.

De heer Decaluwe heeft de indruk dat de VRT te veel wil commercialiseren, en betreurt dat hem nog geen businessplan werd voorgelegd. Dat is echter nodig om een correcte afweging te maken betreffende de vereiste financiering. Aan de VRT moet duidelijk worden gemaakt dat het parlement een meerjarenbegroting heeft. Binnen het kader van de meerjarenbegroting kan de VRT concrete voorstellen doen, die al dan niet in een bepaalde filosofie passen. Het pingpongspel over de bedragen en het aantal kanalen moet ophouden, anders wordt er over drie maanden misschien gesproken over 13 themakanalen. Spreker vindt het de taak van de minister om zo snel mogelijk een beleidskader te maken zodat de discussies in het licht van de beheersovereenkomst kunnen starten.

De heer *Dany Vandenbossche* wijst erop dat nogal zenuwachtig gereageerd wordt op de digitalisering, maar hij merkt in de praktijk dat de aandacht van het publiek, van de kijker en luisteraar, niet bijzonder groot is. De impact van de digitalisering werd overschat, want het aantal kijkers van Belgacom en Telenet samen is veel kleiner dan het aantal oud-abonnees van Canal+. Zo snel evolueert de zaak dus niet. Op lange termijn zullen lineaire uitzendingen van programma's door de openbare omroepen inderdaad moeten wijzigen. De BBC hecht bijvoorbeeld vooral belang aan 'content'. Over welke 'content' het moet gaan, staat echter reeds in de opdracht van de VRT.

De visienota van de VRT moet volgens de heer Vandenbossche worden herbekeken, want die nota beperkt het aantal kanalen. De discussie zal hier wellicht nog worden gevoerd.

Over de nieuwe beheersovereenkomst en de financiële verzuchtingen van de openbare omroep moet volgens de spreker rustig worden nagedacht. In de culturele sector en de sector van de media heeft hij nog nooit meegemaakt dat een instelling voor een komende periode van vijf jaar minder middelen vraagt. Het is dus logisch dat de VRT meer middelen vraagt. De kwestie is altijd bespreekbaar, maar de correcte afbakening is een andere zaak.

De heer *Carl Decaluwe* bevestigt dat ook voor hem alles bespreekbaar is. Het kan echter niet dat de beheersovereenkomst nu zomaar wordt aangepast omwille van de financiële performantiemaatstaven, terwijl het totale businessplan voor de komende jaren onbekend is. Voorlopig moeten er geen extra middelen komen, want eenmaal een richting is ingegaan, is het moeilijk om op de stappen terug te komen. Er

kan dus pas met extra kanalen worden gestart wanneer er een duidelijk businessplan is.

De heer *Dany Vandenbossche* meent dat dit een taak is voor de raad van bestuur.

De heer *Carl Decaluwe* wijst erop dat het over veel geld gaat, en dat dit evident binnen de begroting van de Vlaamse Regering moet kunnen worden gerealiseerd.

De heer *Dany Vandenbossche* wijst erop dat op dit ogenblik enkel een vraag voorligt inzake een themakanaal. Het is aan de raad van bestuur om erover te oordelen, niet aan het parlement.

De heer *Carl Decaluwe* sluit zich hierbij aan, maar wijst erop dat alles in het nodige tijdspectief moet worden gezien. Als er een themakanaal wordt voorgesteld door de raad van bestuur, moet dat voorstel door de regering worden goedgekeurd en die goedkeuring kan pas worden gegeven als er een duidelijk businessplan is waaruit blijkt wat alles zal kosten. Het kan niet dat de politiek voor voldongen feiten wordt geplaatst doordat wordt gestart met eigen geld. Dan staat de overheid bij de onderhandelingen over de beheersovereenkomst met de rug tegen de muur. De overheid moet goed weten hoeveel alles de komende jaren kan kosten. Alles is inderdaad bespreekbaar, maar voldongen feiten zijn onduidelijk. Dat is in het verleden al te vaak gebeurd. In het regeerakkoord werd immers duidelijk opgenomen dat voor een bijkomend kanaal groen licht van de regering nodig is.

– *Antwoord van de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme*

Minister *Geert Bourgeois* verwijst naar de tussenkomst van de heer Van Dijck die opmerkte dat dit het debat van de toekomst is. Dat klopt, maar de toekomst is al begonnen. De discussie is heel belangrijk. De discussienota is ondertussen al bijna 6 maanden oud en op bepaalde punten reeds wat voorbijgestreefd. Het uitrollen van platformen door Telenet en Belgacom is reeds volop bezig. Dat is inderdaad gebeurd zonder een revolutie in het kijkgedrag. Bij nieuwe technieken is het altijd zo dat eerst de kritische drempel van 5 percent moet worden gehaald. Het percentage zal stijgen naarmate het aanbod interessanter wordt. Alles hangt af van het aanbod, de kwaliteit en de meerwaarde. Vandaar dat daar de klemtoon werd gelegd in de brief aan de VRT.

De minister kreeg de opdracht om een nota te maken over de VRT in het digitale tijdperk, en niet over de toekomstplannen van allerlei andere actoren, of het nu commerciële zenders of distributeurs zijn. Wel is het zo dat de VRT moet opereren in een loyale sfeer met respect voor de commerciële regels, de Europese regels voor mededinging, en dergelijke. Binnen deze spelregels moet elke partner zijn eigen positie bepalen. Ze kunnen dat doen, want de platformen ervoor zijn gecreëerd. De VRT heeft, dankzij initiatieven die al genomen zijn in de vorige jaren, mee geïnvesteerd in de digitalisering en heeft een technologie kunnen ontwikkelen, net zoals Telenet dat heeft kunnen doen. Ook VTM heeft geparticipeerd in een aantal projecten.

Het is voor de minister evident dat er een evenwicht moet zijn tussen de openbare omroep en de commerciële sector. De VRT mag dan wel klaar zijn met een digitaal aanbod dat verder gaat dan digitaal uitzenden alleen, het kan pas gedistribueerd worden als de distributeurs er ook klaar voor zijn. Telenet en Belgacom hebben hun platform uitgebouwd. Interkabel had dat ook al gedaan, maar was er nog niet zo ver mee. Nu kondigen ze nieuwe initiatieven en samenwerkingsverbanden aan. Onlangs heeft een satellietzender te kennen gegeven te willen distribueren via de satelliet. De distributeurs zijn klaar voor de commerciële zenders, die hun digitalisering kunnen aanpakken zoals ze dat wensen. Hierbij is inderdaad een evenwichtig kader nodig dat iedereen gelijk behandelt.

Uiteraard zal Europa daar ook een rol in spelen. Er zijn indicaties dat, ongeacht de themakanalen en andere mogelijkheden, de problematiek van het adverteren op de commerciële zenders door Europa aangepakt zal worden. Digitalisering creëert immers nieuwe mogelijkheden, ook voor de consument. Die kan wegzappen als de reclameblokken niet aan hem besteed zijn. Er zijn ook nieuwe technieken, bijvoorbeeld 'split screen'. Er komen andere mogelijkheden voor product placement en dergelijke. Europa zal daar een nieuw kader voor creëren in de komende richtlijn 'Televisie zonder grenzen'.

De minister zou het dan ook wat pretentius vinden moest hij gaan bepalen wat kan op het gebied van split screen en product placement, terwijl Europa ook met die mogelijkheden bezig is en de omgeving steeds wijzigt. Het is niet de taak van de minister om een programma voor digitalisering uit te schrijven voor de commerciële omroepen. Ze moeten mogelijk-

heden krijgen en op gelijke voet behandeld worden. De markt moet haar rol kunnen spelen. Het is de taak van de minister om hierin de toekomst van de publieke omroep in het digitale tijdperk uit te tekenen.

Na de discussienota waarin de minister een aantal krijtlijnen trok, is de interessante visienota van de VRT gekomen. Er zal een dialoog plaatsvinden en er zullen zeker nog nieuwe elementen ingebracht worden. Dat debat komt nu pas goed op gang. In december 2005 komt het advies van de Vlaamse Mediaraad over de nieuwe beheersovereenkomst. Stilaan zullen alle elementen voorhanden zijn om tot een omvattende visie te komen om in 2006 de hand te leggen aan een nieuwe beheersovereenkomst met de VRT.

De minister is het niet eens met de heer Verstrepen dat de VRT te veel aandacht krijgt. Het is niet de taak van de minister om een businessplan uit te schrijven voor VTM of eender welke omroep. Hij trekt enkel de krijtlijnen. Hij is het wel eens dat de essentiële vraag van de beleidsbrief is, wat kan worden verwacht van de publieke omroep.

De minister herinnert zich dat de heer Verstrepen bij de bespreking van de beleidsbrief Media als enige de nood aan een publieke omroep in vraag stelde. In dit tijdperk van digitalisering en mondialisering is de minister overtuigd dat we die nodig zullen hebben. Maar, zoals mevrouw Hermans zei, zal hij dan gekoppeld moeten zijn aan onze identiteit. In die vloed van programma's – Belgacom zegt er honderden te zullen aanbieden, met allerlei themakanalen, documentaires, commerciële aanbiedingen, doelgroepprogramma, en wat men maar kan bedenken – is het doel van de publieke omroep een eigen aanbod te hebben, gericht op de Vlaamse Gemeenschap, weliswaar gebruikmakend van de nieuwe technieken. De uitdaging is de discussie wat we van de VRT verwachten. Deze discussie moet worden gevoerd naar aanleiding van de nieuwe beheersovereenkomst, in het licht van alle mogelijke evoluties.

Intussen opteert de minister voor een brede taak van de omroep, zoals in het VRT-decreet staat, en zoals de meerderheid onderschrijft. Die taak is in het decreet samengevat in vijf kernwoorden: informatie, educatie, cultuur, ontspanning en sport. Dit wenst de minister zo te houden. Het alternatief wil hij vergelijken met een vliegwiel. Als de VRT verengd wordt tot een nichezender die alleen maar informatie, duiding en cultuur brengt, dan zal het kijkbereik

heel vlug verminderen. Het wordt een weinig attractieve nichezender. Daarom is hij het ook niet eens met de plannen die ze in Nederland ontwikkeld hebben. De discussie is daar echter volop aan de gang, en ook in de meerderheid zijn daar andere visies op. De heer Tomas Coppens die in opdracht van de Vlaamse Mediaraad het voorbereidende werk heeft gedaan voor hun advies, vergeleek het met een boekhandel. Een sterke boekhandel met goed personeel, kwaliteitsvolle producten en een goed aanbod zal in een doodlopend donker steegje veel minder kunnen verkopen dan op de Grote Markt waar veel mensen komen.

De minister kiest dus voor de taak van de publieke omroep die in het decreet is beschreven. Dat zal, zoals mevrouw Hermans zei, steeds meer gekoppeld zijn aan de eigenheid van de Vlaamse Gemeenschap. Ook de VRT deelt die mening. Het is een omroep van en voor de 6 miljoen Vlamingen. Als ze brengen wat overal elders op honderden zenders te zien is, dan mist de VRT een eigenheid en zal de aantrekkingskracht sterk verminderen. En de radio zal inderdaad ook in deze discussie moeten worden betrokken.

De minister heeft geprobeerd een overzicht te geven van wat digitalisering inhoudt. De VRT heeft inderdaad belangrijk voorbereidend werk gedaan in verband met de digitalisering, met de ontwikkeling van het VITA-concept. De nadruk moet liggen op de V, de I en de A, gevolgd door een concreet voorstel voor de T. Dat houdt echter geen waardeoordeel in. Het betekent niet dat er geen themakanaal moet zijn, maar het is een kwestie van prioriteit. De VRT kan trouwens ten hoogste halverwege 2006 klaar zijn met een themakanaal. Vermits de distributeurs hun platformen hebben uitgebouwd, moet er ook een aanbod zijn dat meer is dan alleen het digitaal uitzenden van de programma's.

Het grote verschil tussen Vlaanderen en veel andere landen is de zeer uitgebreide bekabeling, die met zich meebrengt dat we een heel hoge analoge beeldkwaliteit hebben. In het buitenland draait het debat inzake digitalisering over de verbetering van de beeldkwaliteit. In Vlaanderen kan het accent enkel liggen op de meerwaarde van de digitalisering. Er is immers quasi niemand die in Vlaanderen overschakelt omdat het digitale beeld superieur is. De openbare omroep moet daarom de klemtoon leggen op de verrijkte inhoud. De kijker moet kunnen genieten van een meeraanbod en de mogelijkheid tot het opvragen van verdieping en informatie.

Daarnaast is ook de interactiviteit even belangrijk. Er zijn 'believers' en 'non-believers', ook in Europa. Sommigen zeggen dat de pc de strijd zal winnen. Zo heeft bijvoorbeeld ook Microsoft de handschoen opgenomen. De mogelijkheden inzake interactiviteit zijn nog vrij beperkt. De VRT geeft nu de mogelijkheid om bij bepaalde programma's te stemmen. Telenet heeft daarover gezegd dat het om een experiment gaat. Blijkbaar loopt dat goed, al moet het nog groeien. De interactiviteit zal ook voor de commerciële kansen bieden.

Als de VRT die interactiviteit aanbiedt, zijn er volgens de minister ook mogelijkheden voor e-government. Het is belangrijk dat de overheid via die platformen praktische informatie kan geven. Steden en gemeenten kunnen informatie aanbieden die mensen anders zouden moeten opzoeken in een uitgave van de gemeente of stad, op het internet enzovoort.

De minister vestigt er de aandacht op dat hij niet heeft gezegd dat er een themakanaal voor cultuur zal komen. Hij stelde enkel dat daarvoor prioritair een model moet worden uitgewerkt. Het regeerakkoord is heel duidelijk: er kunnen geen nieuwe kanalen komen zonder aanpassing van de beheersovereenkomst. De regering zal daar een beslissing over moeten nemen, en de financiering is hierin belangrijk. De VRT wordt ESR-matig mee geconsolideerd. Zelfs als de VRT met eigen middelen een themakanaal kan ontwikkelen, dan is dat een probleem voor minister Van Mechelen. De VRT zal hierover een nota uitwerken. Naast het budgettaire aspect moet ook het profiel worden uitgewerkt, aangeduid worden wat de meerwaarde is enzovoort.

Een themakanaal kan inderdaad niet worden opgestart ten koste van de generalistische zender. Mocht er worden begonnen met een themakanaal voor cultuur, dan moet er niet minder maar juist meer cultuur worden uitgezonden op de generalistische zender. De VRT gaat daar ook op in via het driesporenbeleid. In de beleidsnota staan die grote krijtlijnen. Dat beleid moet natuurlijk nog verder worden uitgewerkt.

Het is voor de minister duidelijk dat de themakanalen van de openbare omroep niet betalend zijn. Daarbij moet echter voorbehoud worden gemaakt voor wat wordt betaald aan de distributeur. Daarnaast is er ook video on demand. Als het gaat om informatie en duiding, moet die dienst eveneens gratis worden aangeboden. Dat bestaat nu al. De VRT gaat daar ook op in. Wie nu abonnee is bij Telenet en een

nieuwsprogramma wil bekijken dat vroeger is uitgezonden, kan dat gratis doen. Naar aanleiding van de persconferentie van de VRT ontstond hierover enige verwarring. Op dit ogenblik is video on demand een aanbod van Telenet, niet van de publieke omroep. De VRT gaat, net zoals andere omroepen dat kunnen doen, in op de vraag van Telenet. De prijs voor deze dienst ligt nog niet vast, maar die zal bepaald worden door Telenet. Op het moment dat Belgacom hetzelfde aanbod heeft, zal de concurrentie pas kunnen spelen. De VRT mag aan deze initiatieven meewerken, op voorwaarde dat iets meer dan de kostprijs wordt aangerekend. De raad van bestuur van de VRT moet hierover tekst en uitleg vragen. Zo werd bijvoorbeeld afgesproken dat de VRT de programma's van de voorbije 7 dagen op aanvraag mag leveren aan een afgeronde kostprijs. Het is niet de bedoeling dat het een lucratieve activiteit wordt. Het is echter normaal dat de kijker die deze luxe wenst, daarvoor moet betalen. Het helemaal gratis aanbieden van themakanalen zou trouwens onrust veroorzaken bij de commerciële sector die met zijn eigen themakanalen tot nader order nog altijd geld wil verdienen.

De meerwaarde van themakanalen op de publieke omroep mag volgens de minister niet worden overschat. Er is op dit ogenblik een heel groot aanbod, maar de mensen kijken maar naar een beperkt aantal zenders. Mensen die verwacht hadden dat met de digitalisering het kijkgedrag sterk zou veranderen, vergissen zich. Jonge mensen stellen veel vlugger pakketten samen, maar de doorsnee kijker zal zijn kijkgedrag niet vlug veranderen. In het Verenigd Koninkrijk bereikt digitale televisie 62 percent van de huishoudens. De BBC begon al in de jaren negentig met themanetten en heeft die op het eind van de jaren negentig gedigitaliseerd. De zes themakanalen van de BBC hebben slechts een marktaandeel van 3,6 percent van de digitale markt. Themakanalen zullen het kijkgedrag dus niet spectaculair beïnvloeden. In het kader van de taak van de publieke omroep zijn heel zinnige dingen mogelijk, maar de discussie moet op rationele gronden worden gevoerd.

Een ander aspect is de zoektocht naar allianties voor de financiering. De minister wenst geen privé-spelers buitenspel te zetten. De minister ziet ook geen gevaar in samenwerking tussen de VRT met andere spelers. In het regeerakkoord staat duidelijk dat er geen ontubbeling van de netten kan zijn zonder een aanpassing van de beheersovereenkomst. Het moet dus gaan om een politieke beslissing. Technische samenwerking voor onder meer productie is iets anders, want

dat heeft niets te maken met de strategische beslissingen.

De VRT zendt als enige nog analoog uit via de ether. Als het betaalbaar blijft, moet de VRT de diverse mogelijkheden van distributie tot nader order blijven aanbieden.

In de discussienota wordt gesproken over de verzelfstandiging van de distributie. Hierbij liggen voor de minister alle mogelijkheden open. Hij gaf opdracht aan de Participatie Maatschappij Vlaanderen om dat te onderzoeken.

Het zendpark van de VRT is inderdaad boekhoudkundig afgeschreven, maar heeft natuurlijk wel een waarde. Ofwel wordt het zendpark een verzelfstandigde dochter van de VRT die ook voor anderen uitzendt, ofwel wordt het een PPS-constructie, ofwel wordt het zendpark verkocht en eigendom van derden, met de opdracht uit te zenden voor de VRT. De waardering van het zendpark is bijzonder moeilijk en moet gebeuren door specialisten. Deze opdracht werd aan de PMV gegeven.

Wat het VRT-archief betreft, werd aan de VRT gevraagd om te beginnen met het ter beschikking stellen van wat er al bestaat aan digitaal archief. Dat is niet hetzelfde als het digitaliseren van het bestaande analoge archief, want dat is een immens werk. Er werd terecht gewezen op de rechtenproblematiek voor de digitalisering van het bestaande archief. De digitalisering is een grote kost, want het is ambachtelijk werk. Oudere werknemers kunnen hierbij vaak schitterend werk leveren, want ze beschikken nog over de vroegere technieken. Na de digitalisering kan alles compact worden bewaard, maar ook digitale dragers gaan niet eeuwig mee. Vanaf dan kan alle beeldmateriaal wel op een snelle en efficiënte manier worden opgezocht. De financiering van de digitalisering is, gelet op de complexe problematiek van de rechten, niet eenvoudig. De VRT zal proberen algemene akkoorden af te sluiten met auteursrechtelijke maatschappijen, want de auteursrechtenwet werd steeds strenger. Een PPS-constructie is voor de minister ideaal, want het moet geld opbrengen. De dienstverlening voor bibliotheken en het onderwijs moet echter mee in de constructie worden opgenomen. Een PPS-constructie genereert echter een bijkomend probleem inzake de rechten, ook voor die van de VRT. Daardoor ontstaat een nog complexere situatie.

5. Voortzetting van de discussie na de hoorzitting van 12 januari 2006 (Parl. St. VI. Parl. 2005-06, nr. 663/1)

A. Indiening nieuw voorstel van resolutie van de heer Jurgen Verstrepen betreffende het uitschrijven van een openbare aanbesteding voor het opstarten van themakanalen op de televisie die de Vlaamse Regering gerealiseerd wil zien

– Toelichting van het voorstel van resolutie door de heer Jurgen Verstrepen

De heer *Jurgen Verstrepen* zegt dat zijn voorstel van resolutie opgesteld is naar aanleiding van de hoorzitting van 19 januari 2006 (*Parl. St. VI. Parl. 2005-06, nr. 663/2*). De Vlaamse overheid dicht een aantal kerntaken bijna als een automatisme toe aan de VRT en vermoedt dat de privé-sector er geen interesse voor heeft. In de hoorzitting bleek dat de privé-sector echter wel interesse heeft voor de creatie van digitale themakanalen in die domeinen. Dat is een belangrijke vaststelling. De aanbesteding van dergelijke themakanalen zou de exploitatie kostenefficiënt kunnen maken. Noch de openbare, noch de privé-omroepen willen alles organiseren. De heer Verstrepen is geen voorstander van vertragingen, ook niet op het vlak van de beheersovereenkomst, maar vindt dat men toch oog moet hebben voor een aantal veranderingen, en wensen van de mediasector. Vandaar dat hij een voorstel van resolutie heeft ingediend. Het is een tweeledig voorstel. De Vlaamse overheid moet openstaan voor die evolutie die alleen maar ten goede kan komen van de volledige sector, en dit op alle vlakken: efficiëntie, financiering, subsidiëring en aanbod. Men mag daar niet te licht over heen gaan.

– Algemene bespreking van het voorstel van resolutie

De heer *Jos Stassen* wijst erop dat het ongebruikelijk is dat een voorstel van resolutie tijdens de commissievergadering zelf verspreid en besproken wordt. Dit is volledig in strijd met het Reglement. De amendering van een bestaand voorstel van resolutie zou beter zijn.

De *voorzitter* wijst erop dat de commissie ter zitting unaniem beslist heeft om het voorstel van resolutie onmiddellijk te behandelen. Hij stelt voor om dit dan ook te doen.

De heer *Carl Decaluwe* ontdekt een aantal tegenstrijdigheden in het voorstel van resolutie van de heer Verstrepen. Als de basisopdrachten van de openbare omroep, zoals nieuws, informatie, cultuur, sport, systematisch uitbesteed worden door de openbare aanbesteding van themakanalen, wordt de openbare omroep de facto ondergraven. Daar is niemand in de commissie voorstander van. Allicht zullen de onderwerpen dan ook op een andere manier in beeld gebracht worden. Dit hypothekeert volgens de spreker ook de toekomstige evoluties. Stel bijvoorbeeld dat de taak van de omroepen over een tiental jaren overgenomen wordt door de distributieoperatoren en productiehuisen, dan verandert de hele tekening

Het voorstel van de heer Verstrepen om aanbestedingen uit te schrijven en dan te wachten op de beheersovereenkomst, zal volgens de heer Decaluwe de omroepen, zowel commerciële als openbare, geen goede diensten bewijzen. Daarom stelt hij voor om het voorstel van resolutie van de heer Verstrepen niet goed te keuren.

B. Indiening nieuw voorstel van resolutie van mevrouw Patricia Ceysens en de heren Dany Vandenbossche, Carl Decaluwe, Bart Caron en Kris Van Dijk betreffende de lancering van digitale televisie

– *Toelichting van het voorstel van resolutie door mevrouw Patricia Ceysens*

Mevrouw *Patricia Ceysens* deelt mee dat het voorstel van resolutie werd ingediend naar aanleiding van de hoorzitting van 19 januari (*Parl. St.* VI. Parl. 2005-06, nr. 663/2). In het voorstel van resolutie vragen de indieners aan de regering om in afwachting van een eventueel thematisch aanbod, de VRT te vragen zich prioritair te concentreren op de andere mogelijkheden die digitale televisie te bieden heeft: programma's op aanvraag, verrijkte inhoud, interactiviteit en ontsluiten van het digitale archief.

Als programma's gefinancierd worden met algemene middelen en voor de eerste keer worden uitgezonden, dan mag dit aspect geen meerkost voor de kijker betekenen en ook niet marktverstrend werken.

Wat de toekomstige beheersovereenkomst betreft, willen de indieners duidelijkheid over vier topics. Het eerste is de verhouding tussen het aanbod van de VRT in het kader van de publieke opdracht in het digitale tijdperk enerzijds, en commerciële initiatieven anderzijds. Vervolgens moet er ook klaarheid komen

over de ruimte die aan alle spelers op de mediamarkt wordt geboden voor de uitbouw van digitale televisie. Er wordt aan de regering ook gevraagd om klaarheid te scheppen betreffende de meerkost en financieringswijze van het digitale televisie-aanbod van de VRT op korte en op lange termijn. Tot slot willen de indieners klaarheid over de verhouding tussen de themakanalen en de bestaande generalistische netten.

– *Algemene bespreking van het voorstel van resolutie*

De heer *Jos Stassen* benadrukt dat ook voor dit voorstel van resolutie de reglementair voorziene termijnen van verspreiding niet werden gerespecteerd.

De voorzitter stelt dat de commissie ter zitting unaniem beslist heeft om het voorstel van resolutie onmiddellijk te behandelen. Hij stelt voor om dit dan ook te doen.

De heer *Jos Stassen* vraagt om omzichtig om te springen met het machtsmiddel om iets snel op de agenda te zetten, te bespreken en ter stemming voor te leggen, te meer daar er met zijn voorstel van resolutie al een tekst voorligt die perfect kan geamendeerd worden.

De voorzitter repliceert dat de commissie unaniem was over zijn agendavoorstel. De heren *Decaluwe* en *Caron* treden hem bij.

De heer *Jurgen Verstrepen* vindt het vreemd dat men in punt twee van het voorstel van resolutie stelt dat er geen meerkost voor de kijker mag zijn, maar wat als de telecomoperator geld vraagt aan de kijker nadat hij het programma gratis van de VRT kreeg? Punt drie zorgt eveneens voor verwarring, want het tweede gedachtestreepje heeft het over alle spelers op de markt – dus ook privé – terwijl de beheersovereenkomst volgens het lid toch wordt afgesloten tussen de overheid en de VRT? Hetzelfde geldt voor het laatste streepje, want ook de commerciële kanalen hebben themakanalen en generalistische zenders. Het lid waarschuwt voor de gevaren van de al te omvattende formulering. Het lijkt alsof de Vlaamse overheid de vrijheden van de commerciële omroepen ook in de beheersovereenkomst wil inbedden.

De heer *Jos Stassen* wijst erop dat er nog geen hoorzitting werd georganiseerd met de VRT over deze kwestie. Dat is volgens hem nochtans belangrijk.

De heer *Carl Decaluwe* pareert dat er werkbezoeken waren, dat er een visietekst is en dat men op Medi-

argus alles wat de VRT hierover al vertelde, kan terugvinden. Hij is het voorts niet eens met de tegenstrijdigheid die de heer Verstrepen meent te zien. Het voorstel schetst juist een duidelijk kader. In de geest van het regeerakkoord wordt het vrije ondernemerschap gerespecteerd. Het is perfect mogelijk om in de beheersovereenkomst elementen in te schrijven die het decreet terzake verfijsen.

Mevrouw *Patricia Ceysens* wijst erop dat men de verschillende punten samen moet lezen, al erkent ze wel dat er nog geen eensluidend antwoord is over hoe elk aspect gaat evolueren. Er wordt echter wel reeds een kader gecreëerd. Zij heeft geen bezwaar om in een latere fase nog meer marktspelers uit te nodigen om hun standpunt in de commissie te komen uiteenzetten. Dat neemt echter niet weg dat men nu reeds een breed kader kan creëren met een aantal basisprincipes.

De heer *Jos Stassen* blijft erbij dat men de VRT moet horen gezien het belang van het thema, met het oog op duidelijkheid en transparantie. De informatie die tijdens werkbezoeken wordt doorgegeven is immers erg vluchtig, want er worden geen verslagen van gemaakt.

Het tweede punt van het voorstel van resolutie roept bij de heer *Stassen* de vraag op of de VRT nog een digitaal kanaal zal kunnen oprichten, zeker gezien de uitspraken die de gedelegeerd bestuurders van de commerciële omroepen VMMA en SBS Belgium tijdens de hoorzitting deden. De VRT mag immers niet marktverstorend werken. Dat geldt zowel voor een nieuwszender als een cultuurkanaal. Beide worden in feite door het voorliggende voorstel geblokkeerd.

De heer *Carl Decaluwe* herhaalt dat dit slechts een kader is. Over de concrete uitwerking moet onderhandeld worden in het kader van de beheersovereenkomst. Hij wijst er nog op dat een themakanaal ook open, en dus niet te betalen kan zijn. Het kan trouwens ook zowel analoog als digitaal zijn. Men mag het begrip niet verengen. Hij is het wel eens met het standpunt dat men snel een kader moet scheppen, want de regering wacht op dat signaal om de onderhandelingen te starten.

De heer *Jurgen Verstrepen* treedt de heer *Stassen* bij. Er is eerst een ruim kader nodig. Dat heeft niets te maken met het bevoordelen van de privé-zenders en het ontzeggen van bepaalde dingen aan de VRT. Hij merkt wel op dat de praktijk van de private omroepen zeer verscheiden is. Een themakanaal kan op uiteenlopende wijzen gefinancierd worden: met abon-

nementen, reclame, interactieve applicaties, blokken etc. Men mag zich daarom niet vastpinnen in een enge detaildiscussie en zeggen dat de private themakanalen voor de kijker per definitie te betalen zullen zijn, en dat dit derhalve wordt ontzegd aan de openbare omroep. Hij vestigt er voorts de aandacht op dat men al die nieuwe kanalen ook zal moeten toetsen aan de bestaande regelgeving. Het verheugt hem ten slotte dat de toekomstige beheersovereenkomst grenzen zal aangeven voor expansie en commercialiteit.

De heer *Jos Stassen* blijft er bij dat punt twee een dubbelzinnige interpretatie toelaat. Gaat het om te beginnen over de openbare omroep?

De heer *Carl Decaluwe* antwoordt dat het ook geldt voor bijvoorbeeld VTM als deze zender een programma dat bijvoorbeeld Bloso maakte met overheidsgeld, uitzendt.

Dat neemt volgens de heer *Jos Stassen* niet weg dat het merendeel van de programma's die met algemene middelen worden gemaakt, door de VRT wordt uitgezonden. In elk geval zal een digitaal nieuws- of cultuurkanaal van de VRT onder die omschrijving vallen. De gratis uitzending daarvan betekent volgens de vertegenwoordigers van de private omroepen echter de doodsteek voor de commerciële initiatieven.

De heer *Kris Van Dijk* antwoordt dat het niet uitgesloten is dat een digitaal themakanaal van de VMMA zowel met abonnementsgeld als met reclame-inkomsten gefinancierd kan worden.

De heer *Jos Stassen* beschouwt dat als een meerkost voor de kijker.

De heer *Kris Van Dijk* beaamt dat. Hij voegt er wel aan toe dat die meerkost dan veroorzaakt wordt door VTM. Het voorstel van resolutie moet worden gelezen in de context van de opdracht die de openbare omroep vervult. De redenering van de heer *Stassen* geldt volgens hem evenzeer voor de generalistische netten. Indien de openbare omroep een nieuwsthemakanaal start, moet de kijker daar kosteloos naar kunnen kijken omdat nieuws past in de opdracht van de VRT. Hij beaamt dat er een zekere spanning is met de visie van de heer *Van Thillo*, maar benadrukt dat een duidelijke keuze is gemaakt.

De heer *Jos Stassen* antwoordt dat volgens het voorstel van resolutie de programma's die worden gefinancierd met algemene middelen geen meerkost voor de kijker mogen veroorzaken, en niet-marktverstorend mogen zijn. Door beide termen te combineren

kan de VRT geen digitale nieuwszender beginnen als de VMMA dat ook doet tegen betaling. Onder deze voorwaarden kan de VRT geen digitaal nieuwskanaal starten als bijvoorbeeld VTM kort daarvoor met een betalend digitaal nieuwskanaal is begonnen. Als de VRT geen extra kosten aanrekent, verstoren ze de markt.

Minister *Geert Bourgeois* noteert dat de omschrijving in het voorstel van resolutie generiek is bedoeld: de geldende mededingingsregels blijven van kracht. Wie dit voorstel van resolutie eng interpreteert, komt tot het besluit dat de VRT in zijn optreden marktverstorend werkt. Hij gaat ervan uit dat de enge interpretatie een onbedoelde interpretatie is.

De minister beklemtoont dat het geen schending inhoudt van de mededingingsregels als VRT-themakanalen worden opgenomen in het basispakket van de distributeurs, mits het themakanalen betreft die volgens de overheid tot de publieke VRT-opdracht behoren. Deze programma's worden met belastinggeld betaald. De overheid vindt bovendien dat de Vlaamse kijker deze programma's zonder extra kosten moet kunnen bekijken.

Hij is het eens met de heer *Stassen* dat het voorstel van resolutie zonder bijkomende uitleg anders geïnterpreteerd kan worden. Hij neemt aan dat het niet de bedoeling is van de indieners om het uitzenden van themakanalen als marktverstorend te bestempelen. Daarnaast zegt de minister dat de VRT altijd rekening moet houden met de regels van het mededingingsrecht. De minister stelt dat de VRT themakanalen kan maken wanneer die behoren tot de publieke opdracht van de VRT.

Mevrouw *Patricia Ceysens* antwoordt dat punt 2 samen gelezen moet worden met het eerste streepje van punt 3. Het debat daarover moet nog gevoerd worden. Tijdens dat debat moet de VRT gehoord worden.

De heer *Carl Decaluwe* onderschrijft de interpretatie van minister *Bourgeois*. Hij is het verder eens met mevrouw *Ceysens* dat een en ander nog moet uitgeklaard worden. Hij is van oordeel dat het mogelijk moet zijn dat de VRT een themakanaal splitst in een gratis en een betalend gedeelte. De openbare omroep en de Vlaamse Regering moeten in onderling overleg uitmaken welke constructies mogelijk zijn, en acht het zelf mogelijk dat PPS-constructies worden opgezet. Op die manier kan bijvoorbeeld met het VRT-

archief een themakanaal gestart worden. Men zal zich wel telkens moeten afvragen hoe een en ander marktconform georganiseerd kan worden. Hij pint zich niet vast op één model en pleit voor creativiteit. Hij is van oordeel dat dit voorstel van resolutie ruimte laat voor creativiteit.

De heer *Bart Caron* sluit zich uitdrukkelijk aan bij de woorden van minister *Bourgeois*. De relatie met de publieke opdracht van de VRT is belangrijk. De Europese mededingingsregels zijn belangrijk. Het feit dat een andere zender al een themakanaal heeft, betekent niet dat de VRT geen soortgelijk kanaal mag starten.

Minister *Geert Bourgeois* neemt aan dat dit voorstel van resolutie niet wil verhinderen dat de VRT themakanalen start in het kader van de publieke opdracht. Het kan evenmin de bedoeling zijn dat de VRT de markt van de themakanalen verstoort. Er moet altijd ruimte zijn voor commerciële initiatieven.

De heer *Jos Stassen* betreurt dat er geen toelichting bij het voorstel van resolutie is gevoegd. Het voorstel van resolutie kan bij gebrek aan een toelichting inderdaad anders geïnterpreteerd worden.

De heer *Carl Decaluwe* antwoordt dat het voorstel van resolutie aan de regering een inhoudelijk en budgettair kader geeft. Hij stelt dat het voorstel van resolutie van de heer *Stassen* (*Parl. St.* VI. Parl. 2004-05, nr. 377/1) alleen maar zou leiden tot een ongemotiveerde verspilling van middelen.

De heer *Jos Stassen* antwoordt dat zijn voorstel van resolutie reeds lang geleden werd ingediend, en de verdienste heeft om het debat te hebben opgestart. Het voorstel van resolutie dat momenteel wordt behandeld blinkt echter niet uit in duidelijkheid. Hij is tevreden dat minister *Bourgeois* een interpretatie heeft gegeven die als een toelichting kan worden gelezen, anders zou de deur wijd open staan voor talloze interpretaties. Hijzelf interpreteert het voorstel van resolutie als volgt: de VRT mag zijn kijkers geen kosten aanrekenen voor een digitaal themakanaal als er al een vergelijkbaar commercieel digitaal themakanaal bestaat. Het bestaan van een commercieel themakanaal betekent niet dat de VRT geen vergelijkbaar themakanaal mag opstarten. Maar in dat geval geldt punt twee niet.

De *voorzitter* antwoordt dat een voorstel van resolutie niet hetzelfde is als een voorstel van decreet. Het

roept de regering enkel op om actie te ondernemen betreffende een geschetst kader. Het is in deze zin niet echt een juridisch te interpreteren tekst.

De heer *Jos Stassen* antwoordt dat de Vlaamse Regering de inhoud van dit voorstel van resolutie moet respecteren in de onderhandelingen met de VRT over een nieuwe beheersovereenkomst.

Minister *Geert Bourgeois* vindt dat de heer Stassen de zaken compliceert. Als de VRT in het kader van de publieke opdracht een thematisch cultuurkanaal maakt, moet dat kanaal zonder meerkosten in het basispakket aangeboden worden. Tegelijk kan een commercieel thematisch cultuurkanaal ontstaan. Een commercieel themakanaal zal de VRT niet verhinderen zijn werk te doen in het kader van de publieke omroep, die wordt vastgelegd door de overheid.

De heer *Jurgen Verstrepen* vindt het belangrijk dat de opdracht van de openbare omroep goed wordt afgebakend. Hij vindt dat er al te paniekerig wordt gereageerd. In Duitsland is er een heel evenwichtige mix tussen openbare en commerciële themakanalen.

Mevrouw *Patricia Ceysens* meent dat de indieners geprobeerd hebben één en ander af te bakenen in dit moeilijke debat over een snel evoluerende realiteit. Het voorstel van resolutie geeft een aantal overwegingen mee voor de onderhandelingen over de nieuwe beheersovereenkomst. Zij is het niet eens met de heer Stassen. Het is niet zo dat de indieners snel hebben willen handelen zonder enige overweging.

Tegen het voorstel van resolutie van de heer Stassen (*Parl. St. VI. Parl. 2004-05, nr. 377/1*) brengt zij in dat het erop gericht is zo snel mogelijk themakanalen op te richten. De publieke opdracht van, en de beheersovereenkomst met de VRT, moet daarom zo snel mogelijk aangepast worden. Als enige motivatie geldt de snelle evolutie van de digitale televisie. De indieners van het voorstel van resolutie nr. 663 wegen daarentegen alle aspecten tegen elkaar af en wachten tot er duidelijkheid is over de behoeften en de beschikbare middelen. Deze duidelijkheid kan er komen na hoorzittingen met de productiehuisen, de VRT en met nieuwe spelers.

De *voorzitter* deelt in dit kader mee dat Vitaya en Actua TV gevraagd hebben om in de commissie ook eens hun visie op de mediamarkt te kunnen uiteenzetten. Bovendien zal ook de heer Tomas Coppens zijn visie op de toekomst van de VRT in de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media nog komen

uiteenzetten. Hij twijfelt er niet aan dat ook de VRT nog zal gehoord worden.

6. Stemming van de drie ingediende voorstellen van resolutie

- Stemming van het voorstel van resolutie van de heer Jos Stassen betreffende de lancering van digitale televisie van de VRT (*Parl. St. VI. Parl. 2004-05, nr. 377/1*)

Het voorstel van resolutie wordt unaniem verworpen met 9 stemmen.

- Stemming van het voorstel van resolutie van de heer Jurgen Verstrepen betreffende het uitschrijven van een openbare aanbesteding voor het opstarten van themakanalen op de televisie die de Vlaamse Regering gerealiseerd wil zien (*Parl. St. VI. Parl. 2005-06, nr. 657/1*)

Het voorstel van resolutie wordt verworpen met 7 stemmen tegen 2.

- Stemming van het voorstel van resolutie van mevrouw Patricia Ceysens en de heren Dany Vandenbossche, Carl Decaluwe, Bart Caron en Kris Van Dijck betreffende de lancering van digitale televisie (*Parl. St. VI. Parl. 2005-06, nr. 663/1*)

Het voorstel van resolutie wordt unaniem aangenomen met 9 stemmen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Patricia CEYSENS

Dany VANDENBOSSCHE